

Paviljoen Circel:

De bloemen worden per seizoen vernieuwd.

Hoe iets, iets anders werd

Het projectinterieur is voortdurend aan verandering onderhevig. Interieurkenners Françoise Bronner en Kitty de Groot doen speciaal voor Inside Information tweemaandelijks verslag van recente ontwikkelingen op dit gebied. Dit keer een artikel het circulaire Paviljoen Circl.

Auteurs: Françoise Bronner en Kitty de Groot.

Foto's: Floris Heuer.

Op de begane grond van het paviljoen is het Circl Restaurant te vinden, waar men dagelijks terecht kan voor diner, lunch of een informele borrel.

Het loopt even anders – verkeersproblemen en zo – maar daar zijn we dan in het net opgeleverde ABN Amro Paviljoen Circl. Circl is een circulair platform op de Amsterdamse Zuidas, direct naast het station en voor het ABN Amro-hoofdkantoor, waar medewerkers, partners en de samenleving

worden uitgenodigd om met elkaar in beweging te komen voor een duurzame wereld. Iedereen is welkom. Zo ook wij. **Odette Ex, interieurarchitect en eigenaar van Ex Interiors, en ik gaan zitten aan de grote cirkelvormige tafel waar een knip in zit, de 'C' van de Circl.** Een prima plek, vanwaar we zicht hebben over de gehele begane grond, het restaurant met open keuken en het podium, en op buiten, het plein en de omliggende hoogbouw. Na wat geklets en voorzien van koffie, vraag ik Ex naar het verloop van en de gedachten achter het project. Ze denkt na: "Met welke invalshoek zal ik mijn verhaal starten." Ze besluit een even terug te gaan in de tijd, naar het moment van pitchen: "Ik wist niet wat me overkwam, ik was op dat moment actief bij drie banken, die alle drie wilden verduurzamen. Voor mij was

Er is onder meer gebruik gemaakt van stoelen van ontwerper Dirk van der Kooij, geproduceerd van oude koelkasten.

“Laat de chaos maar toe”

dat een paradoxale gewaarwording: Worden nu, na de crisis, de banken de braafste jongetjes van de klas? Gaan zij ons nu vertellen hoe het moet? Gaan zij die zich te verantwoorden hebben tegenover de maatschappij, zich nu inzetten voor duurzaamheid? Okay, banken trek je pak dan maar uit! Ga maar letterlijk bloot. Stap uit je gangbare patronen, uit het systeem. Wees maar kwetsbaar. Laat de chaos maar toe om het nieuwe te laten ontstaan. Vanuit deze gedachten kwam ik samen met de Vermaat-groep [de horeca-exploitant, KdG] op het concept ‘overhemden’, waarmee we zijn gaan pitchen. Witte overhemden uitgehangen in een lange rij langs de glasgevel van het paviljoen.”

Ex pauzeert even en vervolgt dan: “We wonnen, maar kregen niet het gehele

project. Mede aan tafel zaten de Architecten Cie en het interieurarchitectenbureau Doepelstrijkers. Vol energie gingen we allemaal van start, maar gaandeweg het project verstrandden we en raakten we ontwricht. Ook wij moesten uit onze gangbare patronen stappen. **Van mijn eerdere vooruitstrevende duurzaamheidsprojecten herkende ik het proces van elkaar uitdagen, om anders te denken en anders te werken, strevend naar maximale duurzaamheid, maar ik kende het niet in deze mate. Dit krachtenspel maakte mij onzeker.**”

Zonder conflicten geen transformatie, ofwel zonder wrijving geen glans, zegt sociaal-psycholoog Bruce Tuckman. Volgens zijn wereldwijd bekende theorieën en modellen over groepsdynamiek zul je de fases van ‘forming, storming, norming, performing’ moeten

doorlopen om te komen tot vernieuwing. En zo geschiedde dus ook bij de totstandkoming van het Circl-paviljoen.

In dit project zaten krachtige spelers, waaronder ABN Amro, Architecten Cie, Doepelstrijkers, Vermaat Groep en Ex Interiors, die samen een interessant groepsontwikkelingsproces doorliepen. “Samen moesten we een nieuwe puzzel leggen. Dat is een sprong in het diepe en topsport. Wat je zag, is dat we vol enthousiasme gingen bewegen. Maar van nature volgde iedereen eerst de eigen gedragspatronen, strevend naar het verwezenlijken van eigen ideeën. Het gevolg: de communicatie

In lijn met de houten vloeren en de houten balken besloot Ex tot het aanbrengen van grenen wandbekleding.

werd stroever en de voortgang stagneerde. We moesten allemaal afstand doen van ons ego om er samen uit te komen. We kwamen overeen dat eenduidigheid, neutraliteit en soberheid het gemeenschappelijke kader was. En niet ieder zijn eigen wereld, maar één beeld, één verhaal. We wilden één wereld en niet laag over laag leggen en nog meer materiaal erbij. Het gaat in dit project immers om duurzaamheid en welzijn. Ik ging toen aan de slag met ontwerpvoorstel drie. Deze keer opgebouwd vanuit de bestaande architectuur.”

In lijn met de houten vloeren en de houten balken besloot Ex tot het aanbrengen van grenen wandbekleding. “Om de ruimte een gevoel van warmte mee te geven. Tegen deze wanden zette ik stevige grenen planken met

daarop glazen weckpotten, zoals de kaasplanken en de kelderplanken van vroeger.” Ze wijst naar de weckpotten. “Het fermenteren is hier al 3 weken vol aan de gang. De ingeslonken hoeveelheid wordt steeds weer aangevuld met dat wat supermarkten in de buurt anders zouden weggooien. Eenmaal gefermenteerd, wordt het product gebruikt in de keuken van het restaurant. Ook de jongens van Vermaat zijn vergaan in het uitzoeken van hoe anders, hoe circulair te koken.” Vanuit het principe ‘reduce, re-use en no waste’; wordt er puur gewerkt met lokale – hoofdzakelijk seizoensproducten, met dagelijks nauw afgestemde porties en wat overblijft krijgt een nieuwe bestemming.

Paviljoen Circl kent vele transformatieprocessen, met circulariteit als

Tegen de houten wanden zette Ex stevige grenen planken met daarop glazen weckpotten, waarin daadwerkelijk een fermentatieproces plaatsvindt.

uitgangspunt: "Het paviljoen is demon-
tabel, het materiaal is herbruikbaar of
afbreekbaar. Voor de geluidsisolatie
hebben alle ABN Amro-werknemers
hun oude jeans ingeleverd. Deze zijn
versnipperd en verwerkt in de vrij han-
gende panelen die de grote openruim-

te op de begane grond doorbreken.
Voor de Chubby chairs van ontwerper
Dirk van der Kooij, zijn oude koelkas-
ten gebruikt. De banken zijn opge-
bouwd uit oude Auping-matrassen en
bekleed met leer van Drentse koeien,
naturel in de tint van de vloeren, de

balken, en de houten wanden.” Op de bovenste verdieping, de Circl Rooftop-bar, grenzend aan het daktuin, heerst een oase van rust. Groen getinte lounge banken van &Ex. Bloemen en planten, achter matglas geplaatst, in hoge kasten en in de bar-wand. “Deze

worden hier per seizoen vernieuwd. Vers en vol kleur worden ze in grote glazen vazen gezet. Langzaam verwelken en vergaan ze. Het natuurlijke transformatieproces. Vanuit Milaan had ik in eerste instantie voor deze opstelling hele mooie Japanse papieren bloemen meege-nomen. Maar Vermaat stond hier-naar te kijken en zei: ‘Odette, dat papier voelt toch niet goed, te ge-kunsteld, niet echt.’ Hier werd ik op mijn beurt weer uitgedaagd anders te denken. Ik ben toen de bloemenmarkt opgegaan en ben in de berenklauwen gaan snijden tot er een mooi beeld ontstond.” Ik vraag Ex hierop door: “Ik zoek altijd naar dat beeld, dat mensen raakt, dat ze even stilzet ‘hé, wat voel ik hier?’ Dat is niet schreeuwerig. Het heeft alles te maken met materialisatie, met echtheid.”

Ex vertelt tenslotte over het transforma-tieproces dat zijzelf aan het doorlopen is: “Ik ben steeds meer los gaan laten, steeds minder aan het controleren, ik laat me nu meer meebewegen met de situatie. Ik acteer meer vanuit mijn gevoel, mijn ziel en minder vanuit de ratio. Mijn achtergrond in de beel-dende kunst trekt aan me. Zoals een kunstenaar wil ik uit het rigide systeem ontsnappen, waarin alles moet kloppen, netjes en correct moet zijn. Bij productontwikkeling ben ik zelf mijn eigen opdrachtgever en heb en neem ik meer de vrijheid om vanuit mijn bezieling te ontwerpen. In &Ex, onze productentak, wil ik dan ook meer tijd gaan stoppen. Ik ben nu in gesprek met fashionontwerper Ubbink. Dat geeft me veel energie, nieuwe ontmoet-ingen aangaan met andere disciplines

“Ik ben altijd op zoek naar een beeld dat mensen raakt”

om daar weer van te leren.” Jezelf vernieuwen en herontdekken, ofwel transformeren, wat volgens de Dikke van Dale gelijk staat aan ‘hervormen, omvormen, van gedaante veranderen’. Ex: “Als betrokkene in zo’n project kom je wel jezelf tegen. Het heeft mij en mijn bureau een duwtje gegeven van de Rooms Katholieke naar meer de Vrije school, meer vanuit jezelf, vanuit je hart acteren.”

De laatste alinea van ‘het verhaal van een circulair paviljoen’, dat op de Circl-site staat, vat nog eens de essentie van het transformatieproces samen: ‘De ontwikkeling van Circl heeft laten zien dat je visionairs nodig hebt, dwarskop-pen, die niet bang zijn tegen de stroom in te zwemmen. Die weten dat je alleen écht kan transformeren door de uitda-ging aan te gaan.’ Ga het maar aan! Ik ga het verkeer weer in en neem de trein. Die gaat op tijd.

www.ex-interiors.nl

Het circulaire interieur kwam tot stand op basis van nauwe samenwerking tussen alle betrokken partijen.